

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

de Nationale Geestelijke Raad van de Bahá'ís van België vzw

tegen

de heer Maarten Rabaey, journalist (De Morgen)

Met een brief van 18 september 2003, ondertekend door vice-voorzitter prof. A.K. Samii en secretaresse T. ten Brink, dient de Nationale Geestelijke Raad van de Bahá'ís van België, klacht in bij de Raad voor de Journalistiek naar aanleiding van een artikel van Maarten Rabaey, dat op 6 september 2003 is verschenen in De Morgen onder de titel 'Duistere krachten in het hoofd van Kelly'. De klagers hebben met een brief van dezelfde datum, gericht aan de hoofdredacteur van De Morgen en in kopie bij hun klachtbrief gevoegd, hun bezwaren tegen het artikel uiteengezet.

De ombudsman van de Raad heeft de journalist van de klacht op de hoogte gebracht en die heeft zijn standpunt overgemaakt met een mail van 6 november 2003. Met een brief van 3 december 2003 laten klagers weten dat zij hun klacht willen handhaven.

Aangezien een minnelijke regeling niet mogelijk is, wordt het geschil ter beoordeling voorgelegd aan de Raad voor de Journalistiek.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 13 mei 2004. Namens klagers verschenen professor A.K. Samii, mevrouw Brenda Abrar, en de heren Guido Cooreman en Barney Leith. De journalist is in persoon verschenen. Op de hoorzitting is overeengekomen dat de journalist bij wijze van rechtzetting een nieuw artikel zou brengen over de Bahá'ís. Dit akkoord is niet uitgevoerd en de rapporteringscommissie heeft de journalist op 12 juli 2005 opnieuw gehoord.

DE FEITEN

Op 6 september 2003 verschijnt in De Morgen een artikel van Maarten Rabaey over de achtergronden bij de zelfdoding van de Britse wetenschapper David Kelly. Kelly was de bron van een omstreden BBC-reportage waarin betoogd werd dat de regering Blair het gevaar van de massavernietigingswapens in Irak bewust had overdreven.

In het kwestieuze artikel wordt erop gewezen dat Kelly een aanhanger was van het Bahá'í-geloof. De leiding van deze beweging zou de oorlog in Irak gunstig gezind zijn omdat zij aanspraak maakt op heilige plaatsen in dat land. David Kelly zou onder druk zijn gezet om mee de oorlog goed te keuren, wat hem voor een moreel dilemma plaatste dat uiteindelijk leidde tot zijn zelfdoding. In het artikel worden enkele dissidente leden geciteerd die hun beklag maken over de autoritaire en sektaire manier waarop de beweging wordt geleid.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers beweren dat het artikel feitelijke onjuistheden bevat. Zo wordt een getuige opgevoerd als lid van de Bahá'ís, wat hij sinds jaren niet meer is. De Bahá'í-gemeenschap wordt voorgesteld als een sekte. Die is weliswaar voorwerp van bespreking geweest in de parlementaire commissie die in België onderzoek heeft gevoerd naar de sekten, maar werd niet als zodanig gekwalificeerd. De Bahá'í-leer is overigens een van de negen erkende religies in Groot-Brittannië. Klagers verwijten de journalist vooral dat hij voor publicatie met hen

geen contact heeft opgenomen. Zij zijn van oordeel dat de goede naam van hun organisatie geschaad is door het artikel, waarin een verband wordt gelegd tussen de zelfdoding van Kelly en het Bahá'í-geloof. Uit het onderzoek, geleid door Lord Hutton, is geconcludeerd dat er geen dergelijk verband is.

De journalist betoogt dat hij zorgvuldig te werk is gegaan. Hij heeft zijn artikel gebaseerd op getuigen, die de thesissen van het verband tussen de zelfdoding van Kelly en de Bahá'ís naar voor schuiven, en heeft ook de website van de Bahá'ís geraadpleegd. Het is de taak van de pers om alle pistes te onderzoeken die tot de zelfmoord van Kelly hebben geleid. Er bestaan onafhankelijke studies over de Bahá'ís, waarin gesproken wordt van fundamentalistische stromingen in de beweging en die de Bahá'ís wel degelijk als een sekte beschouwen. Dissidenten van de beweging hebben de sektaire praktijken ervan aangeklaagd. De journalist wijst er ook op dat zijn artikel handelt over de Britse tak van de Bahá'ís, en niet de Belgische. Hij voert aan dat het artikel is verschenen voor de publicatie van het rapport-Hutton, en dat het een discussie weergeeft die ook in de pers werd gevoerd. Contact opnemen met de Bahá'ís had volgens hem geen zin, omdat zij spreekverbod hadden gekregen.

BESLISSING

Het artikel van 6 september 2003 bevat zware verdachtmakingen aan het adres van de Bahá'í-beweging. Zij zou Kelly onder druk hebben gezet, wat mede aanleiding zou zijn geweest tot zijn zelfdoding. In het artikel worden zware verdachtmakingen geuit, die hoofdzakelijk gebaseerd zijn op het standpunt van een enkele dissidente bron. Het ware dan ook gepast geweest voor publicatie aan de woordvoerders van de beweging om hun reactie te vragen (*Zie: RvdJ 2003-07, Jolie t/ Het Laatste Nieuws, 11 december 2003*).

Na de publicatie van het artikel werd noch de vrijwel onmiddellijke reactie van klagers door de journalist aangegrepen om wederwoord te verlenen op deze verdachtmakingen, noch het een paar maanden later gepubliceerde Hutton-rapport, dat precies concludeerde dat er geen verband was tussen de zelfdoding van Kelly en zijn geloofsovertuiging.

De Raad voor de Journalistiek is van oordeel dat geen wederwoord werd verleend waar dit, gelet op de ernst van de verdachtmakingen, aangewezen was.

De klacht is gegrond.

Brussel, 8 september 2005.